

Oponentní posudek bakalářské práce

Název: Revitalizace náměstí Edvarda Beneše ve Varnsdorfu

Škola: ČVUT Praha, Fakulta architektury, Ústav krajinářské architektury

Jméno: Eliška Šárová

Akademický rok: 2018/19

Předmětem bakalářské práce Elišky Šárové je projekt revitalizace náměstí Dr. Edvarda Beneše ve Varnsdorfu. Jedná se o hlavní veřejné prostranství města, které prošlo v historii dynamickým vývojem.

Původně lánová ves Starý Varnsdorf se po spojení s dalšími, okolními obcemi stává v roce 1849 obcí Varnsdorf, která je následně v roce 1868 povýšena na město. Vyvýšená plošina nad zákrutem řeky Mandavy se morfologicky jeví jako vhodné místo pro založení sídelního útvaru. Příhodnost místa byla v historii potvrzena opakovanou stavbou kostela a nezměněné trasy významné komunikace, protínající prostor náměstí po jeho západní straně.

Z volné plochy mezi silnicí a kostelem obehnaným ohradní zdí se postupně, dostavbou dalších budov a úpravou dopravních tras, vytvořil hlavní veřejný prostor dnešní velikosti a charakteru. Volná plocha u vesnické cesty se tak postupně proměnila v náměstí.

Demolicí více objektů ve druhé polovině 20. století se jasné vymezení prostoru náměstí ztratilo, a současný stav se tak blíží jedné z dřívějších fází, které vzniku hlavního veřejného prostranství města předcházely. Nemalý podíl na degradaci prostoru má intenzivní užívání velké části náměstí jako parkoviště.

Autorka návrhu bakalářské práce si potřebu vymezení plochy náměstí zástavbou dobře uvědomuje a v analytické části své práce ji, spolu s dalšími nedostatky, jasně definuje.

Ve svém projektu logicky navrhuje zastavění proluk po obvodu náměstí. Správně vytěsňuje parkující auta z centrální plochy a upravuje šířku komunikace v trase ulice Legií. Uvolněná centrální plocha bez aut, s novými povrchy a vybavená autorským mobiliářem, určitě nabídne inspirativnější prostředí, než je to současné. Kladem navrhovaných úprav je i výsadba dřevin na veřejné prostranství, na kterém v jeho nejlepších časech dobře stromy vůbec nebyly.

Velikost a účel staveb, které mají vytvořit západní frontu náměstí, autorka v projektu nezmiňuje. V severozápadním rohu náměstí navrhuje na místě zbořeného hotelu *Börse* jednopodlažní objekt kavárny, na kterou přímo navazuje skupina nově vysázených stromů. Avšak dům o výšce jednoho podlaží, skrytý za bosketem z vyšších stromů, nemůže znovu vytvořit uliční frontu náměstí nebo dokonce definovat nároží. Návrh v této části náměstí v podstatě nemění současný stav. Zejména při pohledu z Národní ulice (vstupující do náměstí od jihu) je vidět nutnost navrácení stavby minimálně o objemu zbořeného hotelu, která by jasně uzavírala prostor náměstí.

Ve fázi studie je navržena revitalizaci plochy kolem kostela uzavřená ohradní zdí. Velmi oceňuji, že autorka tuto část zahrnula do svého návrhu. Je to další veřejný prostor, který na náměstí přímo navazuje. Část ohrazené plochy kolem kostela je dnes jeho součástí, ale v návrhu se s touto historickou stopou nepracuje. Přitom by úprava prostranství kolem kostela pomohla vyzdvihnout nejdominantnější stavbu na náměstí.

Návrh revitalizace náměstí Dr. Edvarda Beneše je z mého pohledu zdařilou rekonstrukcí, ale postrádající ambici přidat do místa soudobou architektonickou vrstvu. Tak důležité veřejné prostranství města, s tak dynamickým vývojem, by si kreativnější přístup určitě zasloužil.

Stavebně-technická část bakalářské práce je zpracována velmi pečlivě a detailně. Z mého pohledu se proto není nutné vyjadřovat systematicky k jednotlivým kapitolám nebo stavebním objektům. Následující část je pouze soubor připomínek, které dává oponent autorce práce k zamyšlení.

V ploše náměstí jsou v protilehlých rozích navrženy dva stejné vodní prvky, které mají formu dvojice betonových žlabů eliptického tvaru zapuštěných pod úroveň plochy náměstí.

Kašny obvykle bývají dominantním prvkem veřejných ploch obdobného typu. V návrhu varnsdorfského náměstí autorka vodní prvky „skrývá“ pod úroveň dlažby a umísťuje do těsné blízkosti nově vysazovaných stromů. Současně oběma kašnám vizuálně konkurují atypické sedací prvky podobného půdorysného tvaru.

Vzhledem k tomu, že se jedná o místo s velkou koncentrací a pohybem lidí, postrádám zajištění koryta (hloubka cca 0,5m) proti pádu osob, které jej mohou z více důvodů snadno přehlédnout.

Řez vodním prvkem (D.3.2 Diagram vodního prvku) je nejasný z hlediska hloubky koryt. Udávaný sklon plochy náměstí je 4-5 % a podélný sklon koryta vodního prvku 2 %. Koryta by neměla být na protilehlých stranách kašny stejně hluboká (viz výkres) nebo by jejich sklon měl být větší než udávaná 2 % (viz technická zpráva).

Sympatická je recyklace materiálu (kostky, betonové květináče) a jeho použití pro stejný nebo nový účel. Opotřebovaný materiál se od nového liší a z toho vyplývají specifika jeho použití v kombinaci s materiálem novým. Bude množství recyklovaných kostek dostatečné pro vydláždění potřebné plochy? Betonové květináče budou upravovány destruktivními postupy (např. řezáním) a je možné, že při jejich úpravě dojde k takovému poškození, kdy je nebude možné pro vytvoření nového herního prvku znovu použít. Nebylo by lepší vystavět herní prvky z celých květináčů?

Navržený asfaltový povrch bude mít menší hlučnost než dlažba. Neměl by ale nerovný povrch výdlažby pro auta, resp. jejich řidič, zpomalovací účinek? A v případě zastavení proluk pak může být souvislý asfaltový povrch opakovaně poničen při napojování nových objektů na stávající infrastrukturu.

Plocha uzavřená uvnitř sedacích prvků (výkres D.5.2 a D.5.3) je hůře přístupná při pravidelné při údržbě a úklidu (listí, odpadky). Má autorka představu o údržbě pořádku vnitřních ploch?

Celá plocha náměstí má navržený sofistikovaný způsob zasakování. Plocha parkování před městským úřadem a ZŠ je navržena z „obyčejných“ zatravnovacích dlaždic. Nebylo by ho vhodnější použít i parkovací stání materiál odpovídající hlavnímu veřejnému prostoru města?

Zvolený *Celtis occidentalis* považuji z hlediska jeho celkového habitu jako dobrý kontrast oproti stávajícím, tvarově přísným *Acer platanooides* 'Globosum'. Jen bych zvážil volbu tohoto taxonu vzhledem k převislým větvím, vyžadujícím pravidelný řez, též odolnost proti zasolení, která se dá vzhledem k místu v zimním období předpokládat, je u tohoto taxonu nižší.

Bakalářský projekt je s velkou pravděpodobností prvním, který Eliška Šárová sama zpracovala v takovém rozsahu a detailu. Práce je jako celek kvalitní a je možné ji doporučit k obhajobě.

Jenom k výše zmíněným drobným nedostatkům navrhuji hodnocení B / výborně mínus.

V Oldřichově v Hájích 14. 6. 2019

Ing. arch. Vladimír Balda